

FOCISS: innovatie door strategisch duurzaam ondernemen

Jan Venselaar

John Hageman

Lectoraat Duurzame Bedrijfsvoering Avans Hogeschool

focus is nodig

duurzaamheid is veelomvattend

→ *voor goed ondernemen heb je focus nodig*

a. moet raken aan de 'core business'

dus de eigen rol en belangen van het bedrijf

→ *herkenbaarheid geeft effectief commitment*

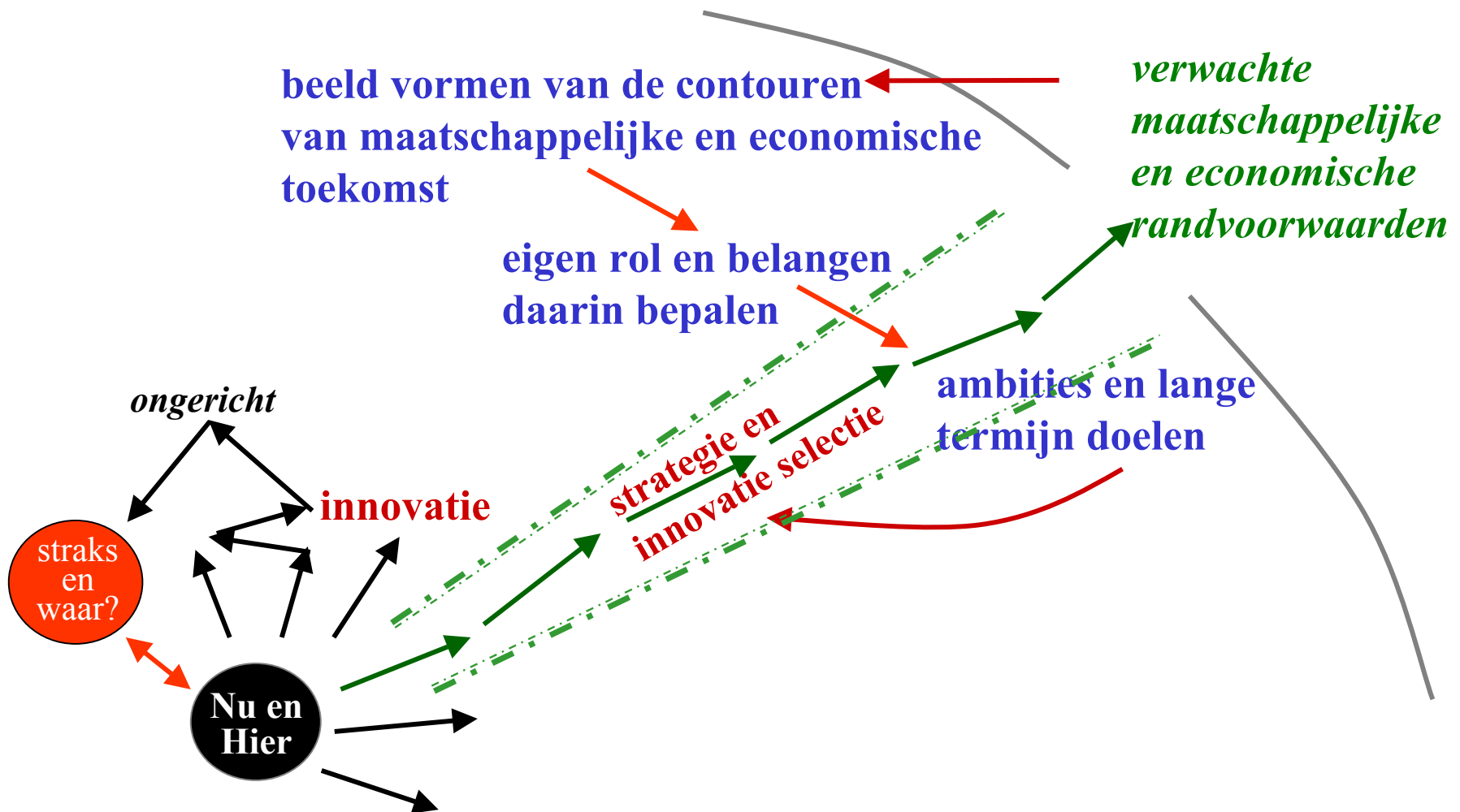
b. 'richting' voor investeringen nodig

→ *'goede stap' voor blijvend bestaansrecht*

c. prioriteiten goed stellen

→ *efficiënt besteden van beschikbare 'hulpmiddelen'*

doelgericht innoveren

wat is duurzaam?

een vaag begrip?

Duurzaamheid betekent:
een maatschappij en dus een economie
die ook op langere termijn
“in stand houdbaar is” (= ‘sustain’)
en wel zodanig dat mensen
zich daar prettig in voelen

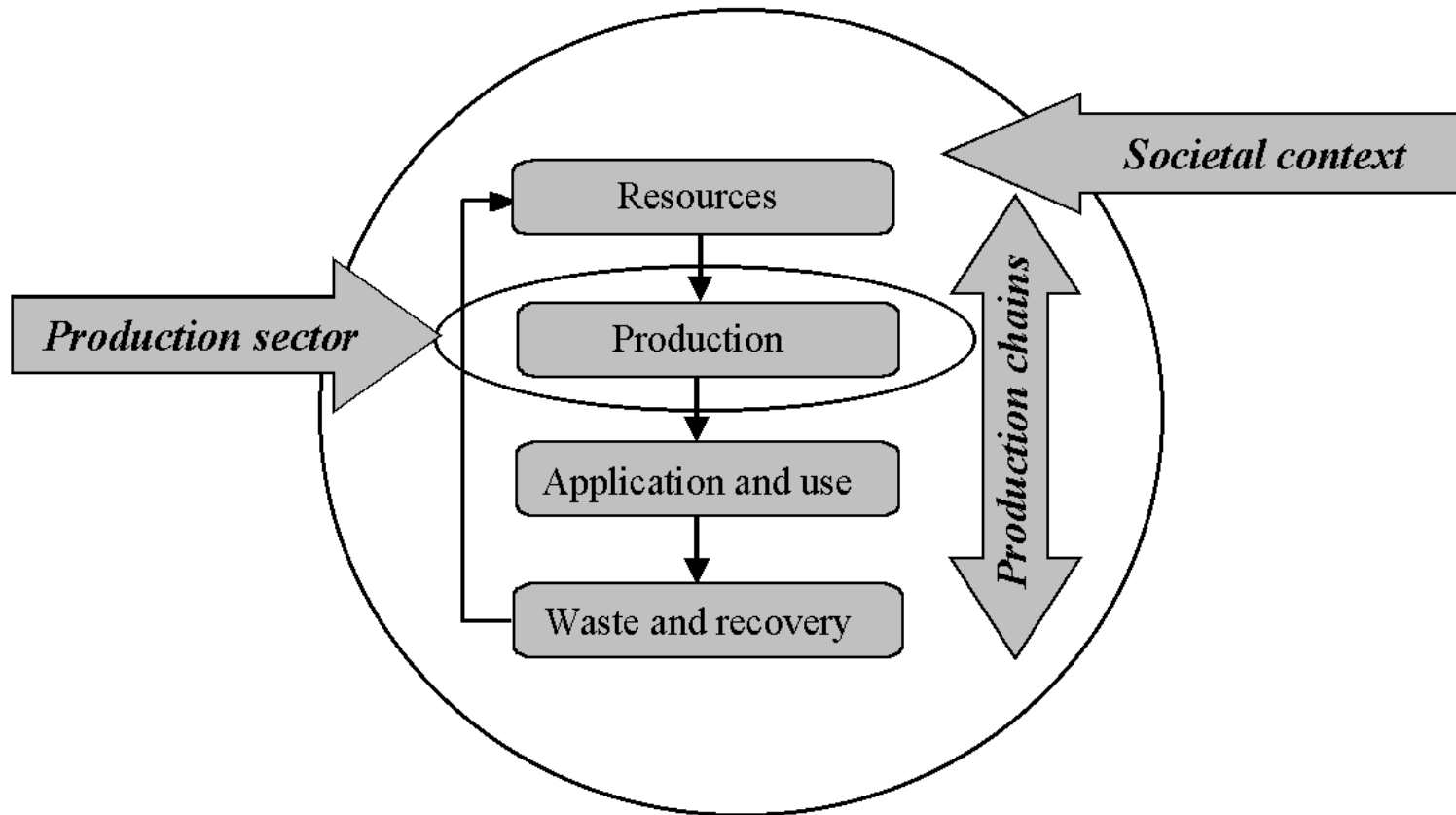
NB in dit verband mag het woord ‘duurzaam’ dus nooit los worden gezien van ‘de toekomstige economische en maatschappelijke consequenties’

stysteemveranderingen

- ✓ onze maatschappij en economie functioneert met behulp van 'systemen' voor voeding, transport, wonen, etc.

- ✓ veranderingen treden op door
  - nieuwe wensen, verwachtingen en mogelijkheden
  - veranderingen in beschikbaarheid
  - sociaal-cultureel-politieke keuzes 'om erger te voorkomen'
  - andere kosten opbouw

en dat op alle terreinen: 'people, planet, profit'

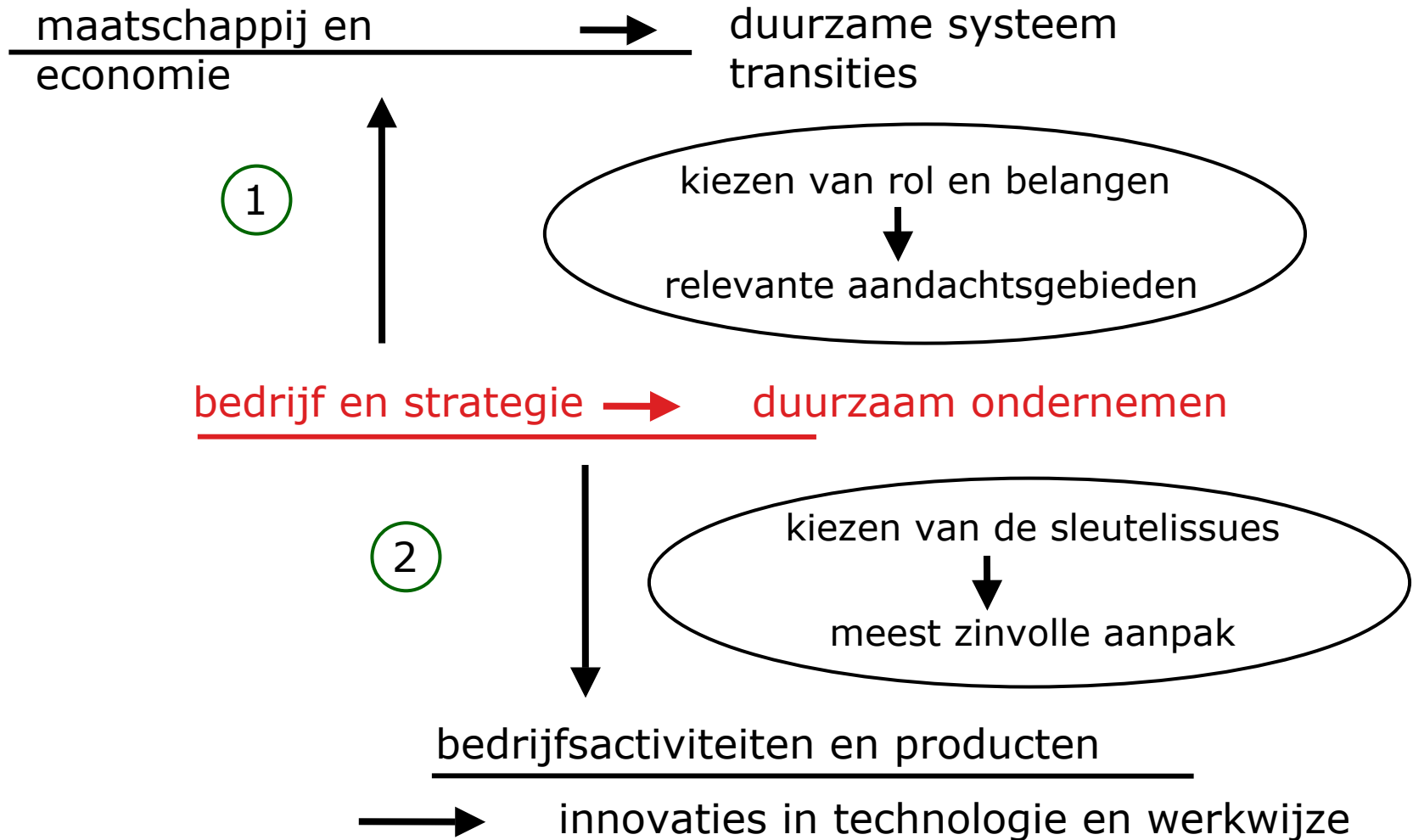
niveaus in systeemveranderingen

effectief anticiperen

- ✓ een 'duurzame innovatie' is een innovatie die op de meest effectieve en efficiënte manier inspeelt op die 'duurzame ontwikkeling van het systeem'
  - ✓ op alle aspecten van de '3P's'
  - ✓ duurzame technologie als zodanig bestaat dus niet
  - ✓ per sector, bedrijf en specifieke situatie verschillende keuzes mogelijk en ook nodig
- uitkijken voor 'kant en klare duurzaamheid' !

dus ook kijken vanuit het systeem

wat moet je dus weten als bedrijf?

A. Essentiële invloeden

- met welke 'systemen' heeft het eigen productiesysteem (product/proces/keten) te maken
- wat verwachten we daar mbt transitie naar 'duurzaamheid' (en MVO) en op welke niveaus

B. Aandachtsgebieden

3. welk effect heeft dat op het eigen productiesysteem (dus welke '3P' duurzaamheidsaspecten spelen echt)

C. Efficiënt inspelen

4. wat heeft voor mijn bedrijf de prioriteit
5. welke innovatie zou daar mogelijk cq gewenst zijn

D. Effectief inspelen

6. wat is daarvan het economische en duurzaamheid effect

basis van de methodiek

- ✓ snel inzoomen en concentreren op 'wat er echt toe doet'
- ✓ door stapsgewijs focuseren op achtereenvolgens sleutelaandachtsgebieden, issues en dan innovatie opties
- ✓ inventarisaties en onderbouwen keuzes door brede betrokkenheid en 'gedeelde informatie' in workshops
- ✓ met gebruik van
  - duurzaamheidspiegel voor 'impact van systeemveranderingen'
  - 'evaluatie-matrix' om aandachtsgebieden met issues zo volledig mogelijk in kaart te brengen
  - 'subjectief' maar 'kwantitatief' waarderen van belang en impact
  - deels bestaande methoden, in een nieuw verband en met een nieuw doel

fase 1 vaststellen sector relevante aandachtsgebieden (systeem impact)

- in kaart brengen en evalueren van de relevante activiteiten van het bedrijf: keten en primaire voortbrengingsproces'
- inventariseren belangrijke ontwikkelingen in systemen en sector(en): 'duurzaamheidspiegel'

fase 2a vaststellen aandachtsgebieden

- in kaart brengen aandachtsgebieden en issues en belang ervan voor het bedrijf (*interviews, matrix*)
- ranking en uiteindelijke keuze sleutelaandachtsgebieden (*workshop*)

Fase 2b selecteren belangrijkste issues / prioriteiten

- vaststellen wat er rond de genoemde issues precies speelt en opstellen longlist van relevante issues
- ranking en uiteindelijke selectie (*workshop*)

fase 3 inventariseren van mogelijke opties

- in kaart brengen mogelijke opties voor innovatie en verandering (*inventarisatie bestaande informatie binnen en buiten het bedrijf, creatieve sessies*) (*eventueel aparte studie door specialist, roadmapping etc.*)
- globale scan op duurzaamheid van mogelijke opties (*matrix*)
- selectie van meest realistische opties (*workshop*)

fase 4 bepalen van meest interessante optie (vervolg, door specialisten)

- zinvolheid en haalbaarheid (*kosten, bedrijfseconomische, effect duurzaamheid*)
- bepalen van de uiteindelijke keuze op basis van winst, duurzaamheidseffect en bedrijfsvisie

fase 5 ontwikkeling en implementatie

- pm

aanpak 'FOCISS evaluatie-matrix'

<p><i>criteria:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - speelt het - acuut of op termijn - economisch belang - DO belang 	grondstoffen	halfabrikaten	aanvoer, op en overslag	productie stap 1	productiestap 2 verpakking	opslag, voorraad, distributie	productgebruik en marktbenadering	afdanfase en recycling/hergebruik
<p>aspecten om op te beoordelen</p>								
<p>planet / fysiek</p>								
<p>people / personeel en sociaal-cultureel</p>								
<p>profit / invloed op meerwaarde / bedrijfs en maatschappelijk rendement</p>								

aanpassen aan feitelijk proces en keten

per stap en per aspect issues noemen en waarderen

workshops

doel

- ✓ uitwisselen van kennis en visies
- ✓ 'gezamenlijk' maken van keuzes met argumenten
- ✓ en toch: snel kunnen focuseren

leidt tot

- ✓ betere communicatie dwars door de organisatie
- ✓ gedeelde inzichten en ambities
- ✓ effectiever commitment
  - van het management aan deze duurzaamheidsstrategie
  - van medewerkers aan de bedrijfsvisie daarbij

speciale kenmerken methode

- ✓ eerst keuze gericht op duurzaamheid (dus relevantie voor de toekomst) dan pas beste innovatie daarvoor
- ✓ goede relatie met 'core business' en bedrijfsstrategie
- ✓ snel inzoomen en concentreren op 'wat er echt toe doet' dus beperkte tijd en kosten
- ✓ brede betrokkenheid en 'gedeelde informatie' in workshops
- ✓ effectiever commitment door de hele organisatie heen

Bedrijven vinden dit essentieel
studenten leren dit daarom in de opleiding